

עומק הפשט

בס"ד, יום ג' פרשת פקודי כ"ח אדר א' תשע"ט,
מאמר שבועי בענין העומד על הפרק.

בירורי הלכה ופסקי דין אקטואליים, מפי גדולי
ופוסקי הדור שליט"א. לעורך לב המעיין, ואין
לסמוך על הדברים הלכה למעשה.

גליון נושא:

'כשרות סיגריה אלקטרונית'

דיני עישון ב'סיגריה אלקטרונית'

עישון 'לייט': בשנים האחרונות בעקבות המודעות הגבוהה על הסכנה בעישון הסיגריות הרגילות, נפוץ מאוד בקרב הציבור 'עישון בסיגריה אלקטרונית'. מצוי בשוק, נוזל לסיגריות אלקטרוניות ללא הכשר. כמו כן אפשר להשיג בחנויות 'איי-סמוק' ו'פייפקע' נוזל מילוי כשר בחלק מהטעמים (וכן יש 'כשר לפסח'), בהשגחת ועד הכשרות של בד"ץ העדה החרדית, בהשגחה צמודה בייצור הטיפות על כשרות הגליצין והתמציות. וכן ניתן להשיג נוזל מילוי כשר בהשגחת חוג חתם סופר.

לאחרונה פורסם פסק הלכה מרעיש, מאת הג"ר משה שטרנבוך שליט"א, והג"ר משה שאול קליין שליט"א, והג"ר עזריאל אויערבאך שליט"א, והג"ר שריאל רוזנברג שליט"א, על הצורך בכשרות מהודרת לנוזל האידוי, הנשאף בעישון סיגריה אלקטרונית, שדינו כזיעה שיש בו ממשות.

הג"ר משה שאול קליין שליט"א מוסיף במכתבו, מאחר שלדעת הרופאים השימוש בזה אינו מן הדברים הבריאים לאדם, על כן מדין שמירת הגוף, יש למנוע מלהשתמש בזה כלל. היטיב להגדיר זאת אחד המשווקים הגדולים, מי שמעשן סיגריה רגילה מוטל עליו לעבור לסיגריה אלקטרונית המשמש כגמילה מהעישון הרגיל המסוכן, אבל מי שלא מעשן בכלל, שלא יתחיל!

לפי קביעת הרופאים ו'ארגון הבריאות העולמי', גם עישון בסיגריה אלקטרונית אינו דבר בריא כי יש בנוזל חומרים כימיים מסוכנים, אבל הסכנה נמוכה באופן משמעותי מהעישון הרגיל.

כבר התבאר באריכות בגיליון 'עומק הפשט' מספר 66 הנושא של סכנת העישון מצד וְנִשְׁמָךְתָּם מֵאֵד לְנִפְשׁוֹתֵיכֶם, והאם בפסח מותר לעשן סיגריות רגילות ללא הכשר.

ודעת הג"ר שמואל אליעזר שטרן שליט"א שראוי להחמיר ולהשתמש רק באלו שיש להם הכשר מקובל. וכן שמעתי מאחד מגדולי הוראה שליט"א מומחה בדיני כשרות, שאין חיוב גמור לצרוך סיגריה עם הכשר, אך 'מהיות טוב' רצוי מאוד לא לעשן סיגריה בלי הכשר, בעקבות החששות שהתעוררו בכשרותו.

מאידך דעת הג"ר יצחק מרדכי רובין שליט"א (בשיעורו), וכן שמעתי מכמה גדולי הוראה שליט"א, וכן שמעתי בשם הג"ר אשר זעליג וויס שליט"א, שלא צריך הכשר לסיגריה אלקטרונית.

בגיליון זה יובא, טעמי האוסרים והמתירים; תחילה נדון מצד המציאות, מהם החומרים שנמצאים בסיגריה, והאם יש בהם חששות

'משיב כהלכה'

במדור זה מופיע שאלה שבועית בנושא הגיליון הבא, התשובות הנמנות ישולבו במידת האפשר בגיליון הקרוב, כל מי ששולח תשובה בכתב על השאלה נכנס להגרלה!

הפרס השבוע: 100 ₪

תשובות ניתן להעביר עד יום ראשון הקרוב בערב (תשובה שתגיע אחרי יום ראשון תכנס להגרלה הבאה). בנידון פרטי המשיב (שם, טלפון, מקום לימוד) באחד האפשרויות הבאות:

- ✓ תיבת 'שמן המס' בחדר 'קול הלשון', ישיבת מיר ירושלים
- ✓ בפקס מספר 1532-6507823
- ✓ במייל 5047867@gmail.com
- ✓ בעמודות 'נדרים פלוס', קופת 'עומק הפשט'
- ✓ בטלפון 02-5377085 שעות 4 (ההגרלה על דעת רבני המכון)

שאלה: למי שייך המטמון שהיה בכסא בישיבת מיר, ב'דיני אדם' ו'בדיני שמים'?

מעשה שהיה: בחור בפנימיה בישיבת מיר, תיקן כסא שהיה מונח בחדר, לפתע נפל מהכסא סכום עצום בדולרים, אחד הבחורים שאינו חבר חדר, קפץ והגביה את הכסף ואמר 'זוכית'. בחור יש שני כסאות דומים, אחד נמצא באשפה על יד בחור שכבר נישא, ואת הכסא השני השיג בחור שיעדן מתגורר בחדר מעוזבון של גויה שמתה בחירה שכולה בשכונת 'זכרון משה', והבן אמר שאפשר לזרוק את כל תפוציה, וספק על הכסא עם המטמון מחוץ הנוע. כעת השאלה למי שייך הכסף, לבחור שמצא את הכסא באשפה, לבחור שהשיג את הכסא השני, לבעלי החדר השכורה שזכו בה מרן חצר, לישיבה מירן חצר, לחבר החדר מירן חצר, לבחורים שהיו במעמד הנפילה מרן קנין ד' אמות, למגביה כי הוא הזכיר הראשון?

המדור השבוע

נודב על ידי ידידנו הרב יעקב קובלסקי שליט"א להצלחה וברכה בכל הענינים

שם הזוכה בהגרלת הגיליון הקודם (205) על סך 100 ₪

הרב יעקב יוסף ולדשיין שליט"א 'בית המדרש המרכזי' ישיבת מיר ירושלים

כשרות, והאם מצד המציאות החומרים נכנסים לתוך הפה.

זיעה או ריח: בהמשך נדון מהצד ההלכתי, האם מותר לעשן חומר שאין עליו הכשר, שהרי באיסורי אכילה, ריח שאין בו ממשות יש אופנים שמותר ויש אופנים שאסור, ובזיעה שהוא אדים שיש בהם ממשות, בכל אופן אסור באכילה. כעת עלינו לברר, האם עשן הסיגריה דינו כריח שמותר באופנים מסוימים, או דינו כזיעה שאסור? והאם החומר נחשב ראוי לאכילה? והאם העישון נקרא מעשה אכילה?

1. החומרים שנכנסים לסיגריה

חומרים כשרים: מומחי כשרות נותנים את הרקע לסוגיא; בסיגריה אלקטרונית מצוי עשרות עד מאות חומרי גלם שמגיעים מכל העולם, ורק אנשים בודדים יודעים מה יש בפנים! בחומרים ניקוטין, פרופילן גליקול (PG), פוליאתיילן גליקול 400 (PEG400), אין חשש כשרות.

גליצרין: החשש מתחיל, בגליצרין (VG) שהוא מרכיב הכרחי בסיגריות האלקטרוניות שמייצר אדים (vapor steam) כמו עשן,

הגליצרין בסיגריות הוא מן הצומח ומיוצר בחו"ל, ואין בו חשש כשרות כי תרו"מ אין נוהג בחו"ל, ורחוק מאוד לחשוש שיהא בו ערלה ודאי שנוהג בחו"ל. אבל מצוי גליצרין מן החי, שיש בו חששות נבלות וטריפות, וממילא גם הגליצרין הצמחי יתכן שמיוצר באותו מפעל, ומערכת הקיטור והכלים המשותפת בתהליך פירוק השומנים, אוסרת גם את הגליצרין הצמחי, אמנם מקובל בעולם הכשרות שמרבית הגליצרין הצמחי מיוצר באתרים ייעודיים שאין מייצרים בהם גליצרין מן החי ולכן חשש זה הוא מיעוט קטן, וכלל נקוט בידינו 'כל דפריש מרובא פריש'.

חומרי טעם וריח: בכל סיגריה אלקטרונית יש 4% של חומרי טעם וריח, ולא שייך להגיד 'ביטול ברוב', כי באחוזים הוא יותר מאחד משישים, ועוד שדבר שניתן לטעם לא בטל, וכל יסוד ההיתר בתערובת אחד משישים כי לא ניכר טעמו, וכאן מורגש היטב חומרי הטעם שתפקידם לתת טעם טוב. ולגבי תערובת טעמי איסור והיתר ביחד, תלוי בגדרי הדין של 'זה וזה גורם'.

מדובר בחומרים שאינם מן החי, וגם לא מצוי שהייצור יהיה במפעל שיש בו גם חומצות שומן מן החי, שמערכת הקיטור המשותפת תעביר את הבליעות האסורות. אולם קיים חשש סביר, שישאר בתערובת רכיבי בשר או חלב שתפקידם להזין את החיידקים המייצרים את החומרים, ויהיו במצב של נתינת טעם לכל התערובת מחמת חום של יד סולדת, או שהייה מעת לעת. אך אינו חשש מצוי, כי לא ודאי שהניחוהו יחד עם בשר אסור, וגם אם הניחו אולי לא היה בצורה שמבליעה שבדרך כלל אינו מתחמם לכדי יד סולדת ולא שוהה מעת לעת, ועוד ספקות. ויתכן לתלותו בנדון הפוסקים האם יש דין 'חתיכה נעשית נבילה' בלח, או רק ביבש.

בחומרי טעם מעורב אלכוהול, ויתכן שימוש גם באלכוהול שמקורו מיין נכרים, אך מדובר במיעוט שאינו מצוי בין כלל חומרי הטעם.

2. איסורי אכילה

דין ריח: נחלקו בגמ' (פסחים דף עו: עבודה זרה דף סו:) לגבי איסורי אכילה, האם 'ריחא מילתא' או 'ריחא לאו מילתא'. להלכה דעת הרי"ף והרמב"ם (מאכלות אסורות פרק יג הלכה יד, פרק טו הלכה לג) ד'ריחא לאו מילתא היא'. ודעת התוס' והרא"ש שיש חילוקי דרגות בריחא, יש מותרים לכתחילה, ויש אסורים גם בדיעבד, ויש שאסורים לכתחילה ומותרים בדיעבד.

השו"ע (יו"ד סימן קח) פוסק שיש סוגי ריח שמותרים כמו בשר צלוי בתנור עם בשר טרף, ויש ריח חזק שאסור כגון פת חמה על גבי חבית יין נסך פתוחה. ומותר להריח 'בת תיהא' שהוא חבית יין נסך על ידי הצינור שיוצא מהחבית. לפי תוס' בעבודה זרה טעם ההיתר ב'בת תיהא' כי ריח היין נכנס בחוזק ומזיקו, ולכן לא

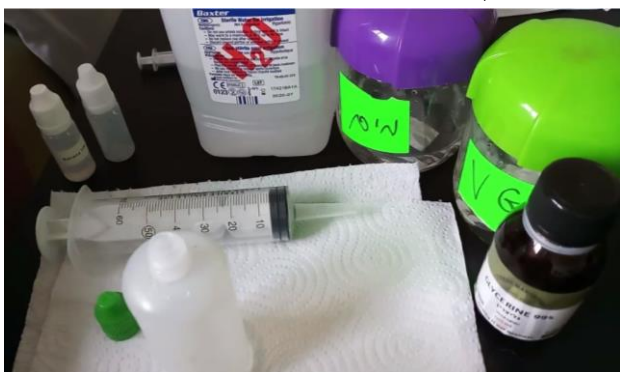
עדכוני הלכה

רכיבי מילוי 'הסיגריה האלקטרונית'

ישר כח להרב יהודה שרשבסקי הי"ו משגיח כשרות בשארית ישראל, על הסיוע הגדול בבירור המציאות של מרכיבי הנוזל של הסיגריה האלקטרונית, ניתן להאזין לדבריו הנפלאים בקו 'הילכתא' 02-5377085 שלוחה 2.

תמצית דבריו; גם אם יש שאלה הלכתית בשאיפת זיעה של איסורים, החשש במציאות שימצא מרכיב אסור בנוזל הסיגריה, רחוקה מאוד, ולכן מצד הדין מותר לעשן סיגריות אלקטרוניות ללא הכשר.

אכן לגבי פסח מצוי הרבה חששות בנוזל, כי בממתק יש חשש חמץ, והגליצרין הוא בחשש קטניות, ויעשה שאלת חכם האם מותר לעשן בפסח סיגריה אלקטרונית ללא הכשר.

נחשב כשותה. ויש לדון בסיגריה אם שייך ההיתר שפירשו התוס' משום שנכנס בחוזק ומזיקו. ותוס' בבבא קמא (דף קטז:) פירש הסוגיא באופן אחר.

דין זיעה: לגבי זיעה, כתב השו"ע (יו"ד סימן צב סעיף ח) מחבת עם חלב שמונח בזמן הבישול מתחת לסיר של בשר והזיעה עולה מהמחבת ונבלעת בסיר, הסיר נאסר, כי הזיעה נחשבת כמאכל עצמה. המקור לכך שזיעה היוצאת מן הדבר חשובה כאותו דבר, מביא הרא"ש (שו"ת הרא"ש כלל כ סימן כו) ומובא בתרומת הדשן (פסקים סימן קג) מהמשנה במכשירין (פרק ב משנה א-ב) שזיעה העולה מבית המרחץ דינו כמי המרחץ. לפי זה פוסק הפרי מגדים (הנהגת הנשאל עם השואל אות לו) שהזיעה עצמה אסורה באכילה, ולכן הורה להדיח היטב בשר שבישלו תחתיו חלב שעלה עליו זיעה, למרות שלא נבלע בבשר כי הזיעה אינה בחום של יד סולדת.

נותן טעם: לגבי תערובת גוף האיסור, מבואר בגמ' (חולין דף צז:) ונפסק בשו"ע (יו"ד צח א) מין בשאינו מינו יבדוק על ידי גוי אם יש בו בנותן טעם, ואם אין גוי או במין במינו שאין אפשרות להרגיש אם יש בו נותן טעם מהאיסור, שיעורו בשישים שאז אין בו טעם. ואם כן בסיגריה אלקטרונית צריך לברר במציאות, האם יש חומרי טעם מורגשים שיש בהם חשש איסור.

3. איסורי הנאה

ריח: גם באופנים שמותר ריח באיסורי אכילה, אם אסור בהנאה כגון הדס של ע"ז אסור גם להריח. ונחלקו הראשונים האם מותר להריח דבר שאינו עומד לריח, והאם מותר דרך הפה. ובאיסור יין נסך בזמן הזה שהוא רק דרבנן, נפסק ברמ"א (יורה דעה סימן קנה סעיף ג) שמותר לזלף על גבי אש יין נסך בזמן הזה, דאפילו לבריא מותר, דאין כאן איסור אכילה כי 'ריחא לאו מילתא היא'.

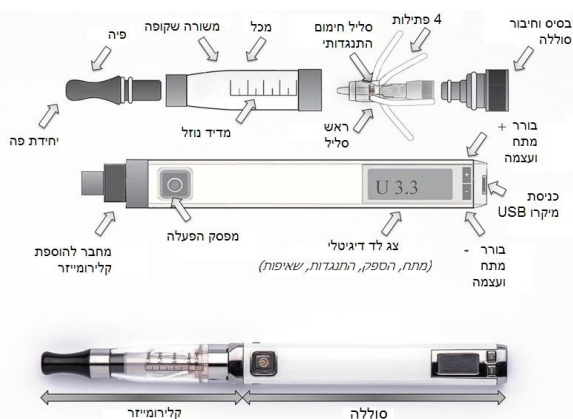
זיעה: אבל הזיעה אסורה כמאכל עצמו, כמבואר בריב"ש (תשובה רנה) שאסור להתרפאות ממשקה שיש בו זיעה של יין נסך, אפילו הלך טעמו ריחו וממשו, ואפילו בחולה שיש בו סכנה. וכן נפסק ברמ"א (יו"ד סימן קכג סעיף כד) יין שרוף שעושין מיין נסך, אף על פי שאינו רק זיעה מן הנסך, הרי הוא כאיסור עצמו.

הנאה: לגבי תענית דעת כנסת הגדולה (שיירי כנסת הגדולה בית יוסף סימן תקנא ס"ק כא, תקסז ג) שאסור לעשן טיטון (שאיפת עשן טבק קלוי על גבי גחלים ומים, בצורה שדומה לנרגילה) בכל התעניות למרות שאינו אכילה או שתיה אבל אסור גם בהנאה, ועוד ש'ריחא מילתא' בדבר שעומד לריח, והמעשן בתשעה באב ראוי לנדונו, והברכי יוסף (תקסז א) מתיר שלא נאסר הנאה בתענית. והכרעת השערי תשובה (סימן תקנט ד), והמשנה ברורה (סימן תקנה ס"ק ח), שאם דחוק לו שמורגל בו ביותר, יש להקל אחר חצות בצנעה בתוך ביתו.

מדבריהם למדנו, שלכל הדעות עישון אינו אכילה כי אם הנאה, למשנ"ב שהתיר בצנעה ודאי שאינו נחשב אכילה, וגם הכנסת הגדולה שאסר הוא משום שלדעתו אסור הנאה בצום, (ואם מדובר באיסורי אכילה, אין חשש, כיון שאין זה דרך אכילה, ואם יש איסורי הנאה אסור).

4. סברת המצריכים הכשר

זיעה: המציאות של הסיגריה האלקטרונית, שיש נוזלים בתוך מחסנית הסיגריה, ומתחמם עד לרתיחה ויוצא ממנו אדים, והאדים נכנסים לתוך גוף האדם, [ואף שחלק ממנו נושף החוצה, עדיין בעישון נכנס לגופו אדים, ואם האדים אסורים יש חשש בהכנסה לפיו, ויש כאן הנאת גרונו ולא הנאת מעיו, ועוד שחלק נשאר בתוכו], וכיון שהעשן דינו כזיעה הבאה על ידי בישול שיש בו טעם, ואסור לטעום

המגן אברהם (סימן רי ס"ק ט) מסתפק האם צריך לברך על עישון במקטרת, האם דומה לטועם ופולט שאין צריך ברכה, או דומה לריח שצריך לברך, שהעישון מהנה ומשביע כמו אכילה ושתייה. ונחלקו עליו **המור וקציעה** (שם), **והפרי מגדים** (שם), וכן פסק **המשנ"ב** (סימן רי ס"ק יז), שודאי אין צריך לברך, שאין בעישון לא טעם ולא ריח, ואין הנאה לחיך או למעינים מתימרות עשן, ואינו אלא לרפואה. לדעת **הכתב סופר** (אורח חיים סימן כד) יש הנאה מורגשת בעישון, ולכן נהג **מהר"ם בנעט** זצ"ל לברך 'שהכל' מתחילה על מים, ולפטור את העישון. ובספר **זיכרון יהודה מנהגי מהר"ם א"ש** זצ"ל (עמוד יח) שהחמיר על עצמו וכשהיה מעשן סיגריה היה מברך קודם לכן 'שהכל' על מעט משקה או סוכר, ומכוין לפטור את הנאת הסיגריה.

ובספר **הלכות יום ביום** (חלק ג פרק יד הלכה ג והערה 3) כתב לחדש שבסיגריה אלקטרונית עם טעם, אין לעשן בלי שיברך מתחילה 'שהכל' על דבר אחר לפוטרו. שכל הסברות לפטור שנאמרו בעישון רגיל, לא שייכים בסיגריה אלקטרונית. [ולמרות שהעישון מזיק לבריאות, זה רק נזק מצטבר קטן ולא נזק ישיר גדול, ויש הרבה מאכלים שמזיקים לבריאות כמו סוכר וכדומה, ומברכים עליהם כדין].

מאיך לדעת **הג"ר משה שטרנבוך** שליט"א, **והג"ר משה ברנדסדופר** שליט"א, ועוד גדולי הוראה שליט"א, פשוט שאין צריך לברך על עישון בסיגריה אלקטרונית, שחיוב ברכה התחדש רק ב'אכילה' ולא בריח שאין בו ממשות שנכנס לפיו, (ועל אכילת 'מסטיק' מברכים שהכל, כי נכנס דבר שיש בו ממש לפיו).

ועוד שהעישון מזיק לבריאות ואין מברכים על מאכל מסוכן כמבואר ב**משנ"ב** (סימן רד ס"ק מז), ובנוסף יתכן שהטעם פגום. ואולי אם יטעום או ישתה את טיפות הטעם לבדם, יברך 'שהכל' מדין טעימה. ❖

אפילו שאינו בולע, ולכן צריך להקפיד לעשן רק סיגריה עם השגחה מהודרת על כל המרכיבים של החומרים.

ממשות: בסיגריה רגילה מנהג העולם שלא צריך הכשר ו'פוק חזי מאי עמא דבר', כיון שלא נכנס זיעה לפיו כי אם עשן ופיח ואין דינו כאכילה אלא הנאה בעלמא, אבל ב'סיגריה אלקטרונית' נכנס אדים לפיו ודינו כאכילה שצריך הכשר (ולכאורה דומה לעישון של 'נרגילה'). והעידו כמה אנשים שבדקו בפועל, והניחו טישו על גבי פי הסיגריה ושאפו לתוך הפה, ונהיה רטיבות ממשית על הטישו. וכן מצוי שנרטב השפתים מהנוזל ומרגיש בו טעם הסיגריה.

וגם מצוי בחנות הסיגריות כאשר הקונה רוצה לדעת מה לקנות, טועם מהסוגים השונים, ומרגיש טעם טוב, וכן מצוי בקרב המעשנים שתוך כדי העישון נכנס טיפות של הסיגריה לתוך הפה, (בפרט בסיגריה ישנה שהחיבורים לא מהודקים), ויש בזה טעם טוב, והרי זה כמו כל תמצית טעם שצריך הכשר.

שאר דינים: חשוב לציין שגם לשיטת הסוברים שצריך הכשר בסיגריה אלקטרונית, מטעמים האמורים, עדיין יתכן שלכל דיני התורה שאיפת אדים לבד אין דינו כאכילה, ולא צריך לברך 'שהכל', ולא צריך לטבול את הסיגריה כדין כלי אכילה שאינו בכלל 'כלי סעודה', ולא נאסר עישון ביום צום משום אכילה בתענית, יותר מסיגריה רגילה. ומותר לעשן לפני שחרית, ואינו בכלל אכילה לגבי לא תאכלו על הדם (ויקרא יט כו) לא תאכלו קודם שתתפללו על דמכם (ברכות דף י:). ולגבי אם אדם ישן על הנוזל של הסיגריה לא נאסר בעישון, כדין אוכלים שתחת המיטה.

ריחא: גם אם נחשב ריחא ולא זיעה הרי יתכן שדינו כריח האסור, וזה תלוי בשיטות הראשונים בסוגיא של 'ריחא מילתא היא', שהרי לשיטת התוס' לפי הבנת הגר"א והמהרש"א יש לאסור כי העישון לא מזיק כמו 'בת תיהא', ולשיטת הרשב"א יש לאסור כי בעישון מכוין ליהנות, והרחיב בכל זה **בקונטרס מנחת שבת** (עמוד ריא ואילך). ואם יתברר שיש חשש שמעורב בסיגריות איסורי הנאה, יש לאסור משום ריח של איסורי הנאה.

5. סברת המתירים בלי הכשר

אין בו ממש: כמו שלא צריך הכשר על סיגריה רגילה, כך גם לא צריך הכשר על סיגריה אלקטרונית. והעשן ששואפים הוא ריח בעלמא שמותר כי אין בו שום ממשות, ואינו דומה לזיעה האסורה, שהרי אם מניח את היד מעל סיר של מים רותחים תירטב היד, אבל בסיגריה אלקטרונית אם נשאף את העשן על היד, לא יהיה על היד אדים, וגם על הלשון לא מרגישים לחות כי אם טעם בעלמא, ואינו בכלל זיעה אלא ריחא. טעם נוסף להתיר, ולא לחוש משום ריחא, על פי המבואר בגמ' (עבודה זרה סו:): ומובא ב**ביאור הגר"א** (שו"ע סימן קח סעיף א ד"ה אבל בזה אחר זה) שאם מיקלא קלי איסורו אין איסור ריחא. גם כאן הנוזל "נשרף" ורק אחר כך נהיה ריחא.

טעם פגום: גם אם נחשיב את האדים כמו זיעה הרי הטעם פגום, וכמו שרואים שמי שנכנס לו מעט נוזל לפה מיד יורקו, ואינו בכלל אכילה האסורה. [אכן לגבי חשש חמץ בפסח בעישון הסיגריה, לא מועיל סברא זו כי יש 'אחשביה', ואין כאן מקומו].

אינו אכילה: עוד סיבה להתיר, שכל האיסור של זיעה הוא רק ב'אכילת זיעה', כגון זיעה שעל גבי בשר שנכנס לתוך האוכל ונטפל למאכל כמבואר בפרי מגדים שנאסר, אך לא מצינו שאסור לשאוף זיעה לבד, שאין בשאיפת זיעה תורת אכילה, וכמו שרואים בהלכות תענית שגדר העישון הוא הנאה ולא אכילה, ובסיגריה החשש הוא על איסורי אכילה אין לאסור.

וביתר ביאור, שכל איסורי אכילה זה רק כאשר אוכל דרך הוושט, ובעישון נכנס לקנה ומשם לריאות (ולכן אומרים שיש אצל המעשנים נוזלים בריאות), ואין העישון בלי טעם לחיך נחשב אכילה או טעימה. ולא מצאנו בעישון סיגריה אלקטרונית תורת אכילה כלפי כל דיני התורה, כגון כלפי ברכת שהכל, טבילת הסיגריה, עישון בתענית, עישון לפני שחרית, נוזל שישנו עליו.

שלא כדרך הנאתו: פסק הרמב"ם (הלכות יסודי התורה פרק ה הלכה ח) שמותר ליהנות שלא כדרך הנאתן מאיסורי הנאה אפילו שלא במקום סכנה, כגון מלוגמא או רטיה או אם מעורב במשקה דבר מר כי אין בו הנאה לחיך.

לפי דברי הרמב"ם יש מתירים לחולה לבלוע ביום הכיפורים תרופה עם משקה מר. ואם כן למרות שיש בנוזל הסיגריה גליצרין וחומרי טעם שראויים לאכילה, בכל זאת, אם מעורב בנוזל הרבה ניקוטין שעושה טעם מר בכל התערובת (כפי שמצוי שאם נכנס לפה המילוי של הסיגריה, מיד יפלוט אותו מחמת מרידותו), גם אם מעורב בו חומר האסור באכילה, נחשב שלא כדרך הנאתו ומותר.

ומלבד כל זאת, הרי בכלל לא ברור שיש כאן טעם איסור, וכדברי מומחי הכשרות שרוב המכריע של המרכיבים אין בהם חשש כלל, וגם במרכיבים שיש בהם חשש איסור רחוק, עדיין יש כלפיהם כמה צירופים להקל מצד ההלכה.

סיכום הגיליון:

6. דינים העולים

- א. **צריך הכשר:** יש אומרים שאין לשאוף 'סיגריה אלקטרונית' בלי הכשר מהודר. כי האדים שנכנסים לפה דומה לזיעה האסורה, ויש טעם טוב לאיסור, ויתכן שזה ריח אסור.
- ב. **לא צריך הכשר:** יש אומרים שמותר לעשן גם בלי הכשר, כי האדים אינם כמו זיעה אלא כמו ריחא שמותר, ובדרך כלל מעורב בו ניקוטין שפוגם את טעמו ואינו ראוי לאכילה, ועישון אינו נחשב אכילה, ועוד שהחשש במציאות רחוק מאוד שיש חומרים אסורים.
- ג. **שהכל:** עישון בסיגריה אלקטרונית אינו טעון ברכת 'שהכל' אפילו שנכנס טעם לפה, ויש שכתב לברך 'שהכל' על דבר אחר לפני העישון.
- ד. **בריאות:** גם העישון בסיגריה אלקטרונית מזיק לבריאות, ומדין שמירת הגוף יש למנוע מלעשן כלל. אכן מי שמעשן סיגריה רגילה, עדיף שיעבור ל'סיגריה אלקטרונית' שסכנתו פחותה. ❖

<p>תורה לרשת חנויות 'אייסמוק פלוס' המשווקת מילויים כשרים למהדרין לסיגריות אלקטרוניות על תרומתם החשובה יהי רצון שיראו ברכה במעשי ידיהם</p>	<p>עומק הפשט' 5047867@gmail.com 02-6507823 052-7687405 פקס: 052-7687405 הנושא לשבוע הבא; מי זכה במטמון שהיה בכפא בישיבת מיר? אפשרות להנצחה; לע"נ, לרפו"ש, לישועה, וכדומה! ניתן לשלוח - רעיונות ותיקונים, הוספות והערות, להגדיל תורה ולהאדירה. אפשר לתרום עבור הוצאת הגיליונות בעמדות הממוחשבות של 'נדרים פלוס' ו'קהילות' ברחבי הארץ, תחת המדור 'קופות נוספות' לפי החיפוש: 'עומק הפשט'. וכן בקו הצדקה 073-2757000 יש להקיש עבור קוד 1529.</p>	<p>בשער הגיליון ברוך ד' זכינו להוציא את גיליון 'עומק הפשט' קרוב ל-4 שנים, ולברר מאות נושאים בהלכה. ברוך שהחיינו והגיענו, לשדרג מחדש את מראה הגיליון, ופנים חדשות באו לכאן, בנוסף הגברנו את כלל הפעילות, ופתיחת 'קו ומוקד הילכתא' בהשקעה עצומה. בהזדמנות זו אנו פונים מקרב לב לאלפי הקוראים, בואו וטלו חלק בעלויות העצומות של הפעילות הכבירה, וכל התורמים יתברכו מן השמים בכל הברכות הכתובות בתורה. לתרומות חייגו עכשיו 02-5377085 שלוחה 8</p>

הודעה משמחת

לרגל לימוד משנ"ב הלכות עירובין
על פי סדר 'דרשו - 'הדף היומי בהלכה'
יתקיים בעז"ה שיעור מיוחד

ב'דיני עירובין המצויים בזמננו' ו'פרטי דיני קרפף'
מפי המזמחה הגדול

הרב הגאון ר' **משה אנגלרד שליט"א**

מראשי מוקד העירוב בארץ הקודש

ביום שלישי פרשת ויקרא ה' אדר ב' תשע"ט

בשעה 2:00 בצהריים בדיוק

בבית המדרש פינסק קרלין רחוב חסידי קרלין 1

שכונת בית ישראל ירושלים

בליווי המחשבות ומצגת מרתקת

לאחר השיעור יוקצב זמן מיוחד לשאלות!

בברכת התורה

מפעל 'הילכתא' גיליון עומק הפשט